

<i>preek</i>	31 december 2025
<i>thema</i>	Een toekomst vol van hoop
<i>tekst</i>	Psalm 90
liturgie:	
<i>begroeting</i>	Gij zijt geweest, o Heer, en Gij zult wezen de zekerheid van allen die U vrezen (Liedboek 90:1)
<i>gebed =</i>	Op elk moment van mijn leven in voor- of tegenspoed aanbid ik U, mijn Jezus (Opwekking 630)
<i>lezen Psalm 90 NBV</i>	
<i>preek</i>	
<i>lezen Psalm 90 BGT</i>	In de nacht van strijd en zorgen kijken wij naar U omhoog (Sela: Een toekomst vol van hoop)
<i>gebedspunten</i>	Barmhartig Vader op uw troon (Kerkboek 162:1)
<i>gebed</i>	Geef dat ons nieuwe leven is een lichtpunt in de duisternis (Kerkboek 162:9)
<i>collecte</i>	Hoe wonderlijk mooi is uw eeuwige naam (Opwekking 770)
<i>zegen</i>	

Veel mensen hebben weinig hoop voor de toekomst.

Met het klimaat gaat het de verkeerde kant uit.

Rond Groenland smelt het ijs met als gevolg dat de zeespiegel stijgt. Gletsjers trekken zich terug. De temperatuur is op sommige plaatsen regelmatig boven de veertig graden. Nog een jaar of vijftig en dan valt de Golfstroom stil: wij kunnen dan weer regelmatig een echte Elfstedentocht meemaken (op de schaats dus) want dan heb je weer echte winters; dat klinkt mooi, maar die winters worden bitter koud; en in de zomer wordt het vreselijk heet. Dat en nog veel meer is het gevolg van menselijk handelen waardoor de aarde onleefbaar dreigt te worden. Met z'n allen branden we de aarde op.

In de internationale politiek gaat het ook al slecht.

In 1989 kwam er een golf van hoop. Wat niemand verwachtte, gebeurde: de Berlijnse Muur werd afgebroken! Het IJzeren Gordijn tussen Oost- en West-Europa werd opgetrokken. De Sovjet-Unie viel uit elkaar. Rusland werd waarnemer bij de NAVO. Er leek ruimte voor echte vrede in Europa; we hoefden geen geld en geen energie meer te steken in de verdediging tegen vijandelijke naties want er waren (voor ons idee) geen vijanden meer; we konden al ons geld en al onze energie inzetten voor leuke dingen voor de mens. Maar moet je nu toch 's kijken. Gruwelijk geweld in Europa! een vreselijke gehaktmolen waarin heel veel mensen worden vermalen! Het is zo afschuwelijk! Het lijkt erop dat Rusland en de Verenigde Staten samen een mooie handelsdeal gaan sluiten waar Oekraïne de dupe van wordt. En wie wordt dan het volgende slachtoffer? De Baltische staten? Polen? Straks zijn wij (in West-Europa) aan de beurt; Poetin weet heel goed waar Rotterdam ligt. En kijk eens hoe het in de rest van de wereld gaat. Het is vreselijk! Iedereen probeert een zo groot mogelijk deel van de koek te bemachtigen. Dat anderen daar de dupe van worden, dat boeit niet. Wat een ellende!

Wat voor toekomst hebben onze jongeren?

In wat voor wereld groei je op? Heeft het nog wel zin om een studie te doen? aan het werk te gaan? Zou je nog wel trouwen? Is het nog wel verantwoord om

kinderen te krijgen? Maar wat voor leven krijgen die kinderen dan? Durf jij het aan om kinderen te krijgen die opgroeien in een wereld die opbrandt?

Ik kan niet zeggen dat het allemaal wel meevalt.

Het *valt* niet mee! Laten we daar met elkaar eerlijk over zijn. Velen van ons hebben een goed leven en kunnen het er heerlijk van nemen: regelmatig op vakantie naar verre oorden; in de zomer naar festivals; in het weekend er lekker op uit; genieten. Maar als je eerlijk om je heen kijkt en tot je door laat dringen wat er gebeurt, dan besef je dat de situatie echt dreigend is.

En toch is er hoop! We kunnen die hoop putten uit Psalm 90.

Psalm 90 is een psalm die vanouds bij 31 december hoort.

In veel gezinnen werd deze psalm gelezen, vlak voor het nieuwe jaar begon. Misschien heb je die gewoonte nog steeds.

Vaak stond Psalm 90 centraal in de kerkdienst op oudejaarsavond. Om Psalm 90 hangt nog steeds voor velen de geur van oliebollen en appelflappen.

Maar hoe komt dat?

Psalm 90 begint hoopvol (vers 1-2).

Moet je maar eens kijken hoe vers 1 in de BGT wordt verwoord: *Heer, bij u zijn we veilig, elke generatie weer*. Wat een prachtig begin! Mozes leert ons deze woorden zeggen. Het zijn woorden waaruit heel veel vertrouwen spreekt: *Heer, bij u zijn we veilig, elke generatie weer*. Het geeft je hoop voor de toekomst.

Je kijkt met diep ontzag omhoog naar God die de aarde en het land heeft 'gebaard' (zo omschrijft Mozes het in vers 2 van Psalm 90; hij vergelijkt de schepping met een bevalling; God heeft er dus heel veel voor over gehad om alles te maken; het was zwaar en pijnlijk; het heeft God veel gekost; maar wat een vreugde toen de aarde en het land er was). Je kijkt met diep ontzag omhoog naar God die alles heeft voortgebracht, die zich daar druk voor maakt, die daar alle macht over heeft, die zegt: 'Bij Mij ben je veilig, kom dus maar bij Mij. Ik sta eindeloos hoog boven je maar je mag bij Mij schuilen. Kom maar in mijn huis, kom maar aan mijn hart, want je bent welkom bij Mij'. Deze God leert ons te zeggen: 'Bij u zijn we veilig, bij u alleen'.

Dat is iets van vroeger! iets waar de mensen voor ons hun houvast in vonden! Maar het geldt vandaag nog steeds. Mozes leert ons vandaag zeggen: 'Elke generatie is veilig bij u'. God is niet alleen de God van vroeger, de God van mensen die nu gestorven zijn, de God van oude mensen die niet meer met hun tijd mee kunnen komen. God is net zo goed de God van vandaag, de God van mensen die vandaag leven (jonge mensen samen met hun ouders en hun grootouders). Deze God leert ons te zeggen: *Heer, bij u zijn we veilig, elke generatie weer*. Zo zijn we samen jong. Psalm 90 begint hoopvol. Je kunt vol goede moed het nieuwe jaar in want bij God zijn we veilig.

Maar wat daarna komt, dat klinkt zo negatief! (vers 3-12).

Ik geef wat voorbeelden (allemaal vanuit de BGT):

Vers 3: *U laat de mensen sterven.*

Vers 5: *U maakt zomaar een eind aan ons leven.*

Vers 7: *Wij sterven door uw woede.*

Vers 9: *Door uw woede komt er een eind aan ons leven.*

De toekomst is somber, als je het vervolg van Psalm 90 moet geloven. Geen spoor

van hoop.

Gelukkig komt het daarna nog enigszins goed (vers 13-17).

De psalm eindigt met een gebed om blijdschap en wijsheid. Je leert bidden dat God medelijden met ons heeft, dat Hij ons zijn liefde laat zien, dat Hij ons helpt bij alles wat we doen.

Misschien zou je het liefst willen winkelen in deze psalm. Maar laten we dat niet doen!

In de supermarkt mag je langs de schappen gaan en uitzoeken wat jou naar 't zin is; wat je niet aanstaat hoeft je echt niet te kopen. Maar in een psalm moet je zo niet rondgaan: dat je alleen dat wat jou aanspreekt, in je geestelijke winkelwagentje gooit en dat je de rest laat liggen omdat het je niet zint. Zo heeft God zijn Woord niet gegeven; zo heeft Hij ons ook Psalm 90 niet gegeven. Laten we deze psalm lezen zoals hij bedoeld is, als één geheel.

Psalm 90 als geheel biedt hoop voor de toekomst.

De psalm wordt voor het eerst gebeden in een hele moeilijke tijd.

Het is de tijd waarin het volk Israël door de woestijn zwerft. Tijdens hun reis zitten ze steeds moeilijk te doen. Nooit is Gods zorg genoeg. Altijd is er wat te klagen. Zijn ze eindelijk vlakbij het land dat hun beloofd is en brengen twaalf verkenners de prachtigste producten van het land mee, is het weer niet goed: worden ze bang want ze horen hoe sterk de inwoners van het land zijn; zien ze het niet zitten om het beloofde land binnen te gaan. Ze willen Mozes als leider afzetten en een nieuwe leider kiezen die hen terugbrengt naar Egypte waar je tenminste kon *leven* (al was het daar niet heel prettig). Wat wordt God daar boos over. Hij stuurt ze terug, de woestijn weer in. Veertig jaar moeten ze zwerven door de woestijn.

In die situatie bidt Mozes het gebed van Psalm 90.

Ze moeten met z'n allen wachten tot de oudere generatie gestorven is. Bij elk graf dat ze in de woestijn moeten maken omdat er weer een sterfgeval is, ervaren ze de pijn van hun ongelof. Hadden ze maar op God vertrouwd, dan waren ze nu in het beloofde land geweest. Hadden ze maar bedacht dat ze niet op eigen kracht het beloofde land hoefden te veroveren, dan hadden ze nu genoten van de overvloed van dat land. Hadden ze zich maar niet blind gestaard op de kracht van de toenmalige bewoners van het land, dan hadden ze hun grootouders en hun ouders kunnen begraven op hun eigen grondgebied. Maar nu moeten ze rondzwerven, net zolang tot de laatste van de oudere generatie gestorven is.

Ik hoop dat dat je helpt om iets van Psalm 90 te begrijpen:

1 Het middelste stuk van de psalm dat zo negatief klinkt (vers 3-12).

Het volk Israël ervaart de woede van God en wordt er klein onder. Dat is hoe Mozes hen leert bidden. Daardoor begrijp je dat deze psalm helemaal vol staat met woorden over Gods woede, over de pijn van het bestaan, over alles waaraan mensen ten onder gaan.

Het is een gebed van Mozes voor Israël in een bijzondere tijd: die veertig jaar dat Israël doelloos rondzwerft in de woestijn, wachtend op het moment dat de oudere generatie gestorven is, iedereen die aan het begin van de veertigjarige zwerftocht twintig jaar of ouder is.

Deze psalm is tegelijk leerzaam voor alle eeuwen en dus ook voor onze tijd: God laat niet met zich spotten! Hij geeft duidelijke grenzen aan! Hij keert zich tegen de zonde! Hij laat ons niet onze gang gaan! juist omdat Hij van mensen houdt! Zijn

woede doet mensen soms machtig pijn. Daar kan vooral Jezus van meepraten, Jezus, die gedurende zijn hele leven moet dealen met de toorn van God over de zonde, vooral aan het eind van zijn leven, vooral als Hij aan het kruis hangt.

- 2 Het laatste stuk van de psalm waarin het voor je gevoel nog enigszins goedkomt (vers 13-17).

Mozes geeft in dat afsluitende stukje van zijn gebed aan zijn volksgenoten het lef om bijzondere dingen te vragen aan God:

Je mag bidden om Gods 'bekering': keer ons niet langer de rug toe maar draai U weer naar ons toe en kijk ons aan met ogen die liefde uitstralen. Mozes heeft dat regelmatig meegemaakt: als het volk weer eens veel te ver ging met z'n gemopper en z'n gescheld en als God weer eens dreigde om zich van hen af te keren, dat Mozes dan in gebed ging en dat God daarnaar luisterde en zich 'bekeerde'. Je mag bidden dat God dat ook bij jou doet, dat God zich ook tot jou omkeert.

Je mag bidden dat God het goedmaakt met je: "vergoed de dagen dat U ons kwelde". Maar waar haal je eigenlijk het lef vandaan om dat te bidden? Als we door eigen foute keuzes in een akelige situatie zitten en voelen hoe boos God op ons is, hoe durven we dan tegen God te zeggen: U hebt ons pijn gedaan en we willen zielsgraag dat U het weer goedmaakt met ons. Mozes leert je dat je dit zo mag zeggen, ook al wordt pas eeuwen later duidelijk waarom dit gebed kan en mag en door God gehoord wordt: dat dat is dankzij Jezus.

Je mag bidden om Gods hulp: "bevestig het werk van onze handen". Laat je niet verlammen door alles wat slecht gaat en hopeloos lijkt. Je hoeft niet af te wachten, je hoeft niet passief uit te kijken naar het moment dat *God* (eindelijk) iets voor *jou* gaat doen. Je mag bidden dat je zelf bezig zult zijn (dat je nagaat wat *jij* kunt doen en dat je *dat* dan ook doet, hoe hopeloos de situatie ook lijkt, hoe zinloos jouw actie ook schijnt) en je mag daarbij bidden dat God je helpt bij alles wat je doet.

- 3 Het eerste stuk van de psalm, het hoopvolle begin (vers 1-2).

De basis voor dit gebed geeft Mozes in het begin. God maakt via Mozes aan ons iets duidelijk wat we nooit moeten vergeten. In alle dingen van het leven mogen we bouwen op de vaste grond van Gods beloften en van Gods verbond.

Zo hebben de christenen voor ons geleefd. Sommigen leefden in diepe armoede (ze werkten zich kapot maar het leverde nauwelijks genoeg op om te leven), anderen moesten dealen met de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog (ze hielden er hun leven lang trauma's aan over), weer anderen hadden een moeilijk huwelijk (nooit werden ze echt gewaardeerd door hun partner), nog weer anderen moesten jong hun ouders missen. Maar al die mensen bleven niet passief afwachten wat de toekomst hun zou brengen. Ze leefden en ze werkten in vertrouwen op God.

Zo mogen wij vandaag verder: leven en werken in vertrouwen op God. Dat mogen we meegeven aan elkaar (ouderen aan jongeren als die het leven niet meer zien zitten; jongeren aan ouderen als het leven hun veel pijn doet).

Wat het nieuwe jaar ons brengt, weten we niet. Maar God is er bij!

Heer, bij u zijn we veilig, elke generatie weer.